

Etelä-Savon maallemuuttopalvelu 2006-2007

Hankkeen loppuraportti

Sisällys:

Etelä-Savon maallemuuttopalvelu 2006-2007	- 1 -
Hankkeen loppuraportti	- 1 -
Sisällys:.....	- 1 -
1 Johdanto.....	- 1 -
2 Tausta ja tavoitteet.....	- 2 -
3 Toiminta	- 2 -
3.1 Etelä-Savon markkinoiminen messuilla	- 2 -
3.2 Markkinointi Internetissä.....	- 3 -
3.3 Maallemuuttoseminaarit	- 4 -
3.4 Kylien tonttipörssit ja toiminta kylissä.....	- 4 -
3.5 Kuntien tonttimarkkinoinnin edistäminen	- 5 -
4 Organisaatiot ja yhteistyötahot	- 6 -
5 Tiedottaminen	- 6 -
6 Talous	- 6 -
7 Tulokset ja vaikuttavuus	- 6 -
8 Hankkeen tulosten hyödyntäminen jatkossa.....	- 7 -
Lisätietoja hankkeesta:	- 7 -
Loppuraportin liitteet:.....	- 7 -

1 Johdanto

Hankkeen nimi: Etelä-Savon maallemuuttopalvelu.

Toteuttaja: Järvi-Suomen kylät ry.

Hankkeen kesto: 01.09.2006 – 31.12.2007.

Hankenumero: 113330.

Rahoituspäätös: Maakuntahallitus 21.8.2006.

Hyväksytty kustannusarvio: 19 000 euroa, avustuksen osuus 70 % hankkeen kustannuksista, maakunnan kehittämisrahasta.

Toteutuneet kustannukset: 13 214,05, avustuksen osuus 9 250 euroa.

Hankevetäjä: kyläasiamies Henrik Hausen.

Hankkeen johtaja: puheenjohtaja Matti Falck.

Hankkeella luotiin maakuntaan tulomuuttopalvelu joka koostuu yhteyshenkilöstä ja yhteistyöverkostosta. Järvi-Suomen kylät ry:n kotisivuilla olevassa nettipalvelussa on nyt puolitoista vuotta hankkeen päättymisen jälkeen 11 kylien tonttipörssiä, hankkeen aikana tonttipörssijä oli 20 kylässä. Etelä-Savon maallemuuttopalvelu on mukana myös

valtakunnallisessa maallemuutto.info -portaalissa, jossa on tonttipörssit, maakunnan esittelyä ja suosittu markkinapaikka-keskustelupalsta. Maallemuuttoa edistettiin hankkeen aikana ja sen jälkeen useilla messuilla ja muissa tapahtumissa. Tiedotuksella ja eri tapahtumissa nostatettiin kylissä innostusta myydä kiinteistöjä ja hankkia uusia asukkaita.

2 Tausta ja tavoitteet

Järvi-Suomen kylät ry (Jäsky) on Etelä-Savon kylien yhteenliittymä. Jäsky osallistui vuosina 2002-2005 valtakunnalliseen Kylätaloushankkeeseen, jonka avulla maakunnan kylät saivat puolipäiväisen kyläasiamiehen avukseen.

Maallemuuttohankkeissa on todettu, että maallemuuttoa pitää edistää monella tasolla. Erilaisille kylähankkeille ja tonttipörssille pitää saada maanlaajuinen näkyvyys ja toisaalta kylillä pitää saada kiinnostavia kiinteistöjä myyntiin. Siksi kylien yhteenliittymä onkin monessa maakunnassa aktiivinen toimija tässä työssä.

Maallemuuttomarkkinointia ei kannata keskittää liian suppealle ryhmälle – esimerkiksi paluumuuttajat saavat luultavasti tarvitsemansa infon ilman hankkeita. Kohderyhmä on kaikki maallemuutosta kiinnostuneet. Myöskään kiinteistövälittäjän tehtäviä ei kannata hoitaa hankkeella; siihen meillä on päteviä yrityksiä. Maallemuutolle myönteisen ilmapiirin luomiseen voi kuitenkin maakunta ja kylätoimintaliike osallistua.

Etelä-Savossa oli ennen tätä hanketta muutamia paikallisia tonttipörssijä ja joillakin kunnilla ja seutukunnilla on omia muuttopalvelusivuja. ”Maakuntaan tulomuuton edistäminen” on kirjattu maakuntaohjelman 2007-2010 yhdeksi painopisteeksi.

Hankkeen tavoitteena on tältä pohjalta edistää maakunnan, kuntien ja kylien markkinointia uusille asukkaille ja yrityksille ja toisaalta edesauttaa monipuolisen tonttitarjonnan nostattamalla tontinmyynti- ja rakentamishenkeä kylissä.

Hanke onnistui tavoitteessaan hyvin. Tonttipörssijä oli hankkeen aikana 20 kylässä ja edelleen toimii näistä 11. Osa tonttipörssistä oli hyvinkin menestyksellisiä ja osa loppui siihen, että kiinteistöt oli myyty. Toiminta on jatkunut hankkeen jälkeen joskin pienemmällä liekillä. Muun muassa etuovi.com -palvelusta on luovuttu.

Useissa kylissä aloitettiin toiminta kiinteistöjen ja tonttien saamiseksi myyntiin. Muun muassa Sulkavan kylissä ja Mikkelin Ihastjärvellä aloitettiin omat hankkeet ja saatiin sekä tontteja että kiinteistöjä myyntiin. Myös meneillään oleva Kangasniemen Kimpale kultaa -hanke otti maallemuuttopalvelun tavoitteita omakseen.

3 Toiminta

Hanke käynnistyi syyskuussa 2006 ja osa-aikaiseksi hankevetäjäksi palkattiin Jäskyn kyläasiamies Henrik Hausen. Hausen toimi myös Kyläverkkohankkeen vetäjänä ja yrittäjänä.

3.1 Etelä-Savon markkinoiminen messuilla

Etelä-Savon maallemuuttopalvelu osallistui hankkeen aikana neljään messutapahtumaan:

27.-29.10.2006 OmaKoti -messuihin Vantaan Myyrmäki-hallissa yhdessä muiden maakuntien kanssa. Messuilla markkinoitiin kylien ja kuntien asuntoja, tontteja ja tonttipörssijä.

19.-22.4.2007 Helsingin messukeskuksen Oma Koti -messuilla maakuntien erilaisia asumisvaihtoehtoja tuotiin esille Onni muuttaa maalle -osastolla. Osastoa esiteltiin laajasti myös mm. Maaseudun Tulevaisuus -lehdessä 20.4. Etelä-Savon maallemuutosta ja kyläasiamiehestä oli kokosivun juttu samassa lehdessä 4.5.2007.

15.-16.6.2007 Jäskyn maallemuuttopalvelu järjesti kyläosaston Luston metsäkulttuuripäivillä Punkaharjulla. Osastolla markkinoitiin maallemuuttoa ja siinä kävi paljon kyläasukkaita, kesäasukkaita ja matkailijoita.

23.-25.11.2007 hanke oli mukana maakuntien yhteisellä osastolla Helsingin messukeskuksen Elma Elävä maaseutu -messuilla. Kuten muillakin messuilla kyläasiamiehellä oli valkoinen ”missinauha” jossa luki Etelä-Savo ja se toi paljon myönteistä julkisuutta.

Messutoiminta jatkui hankkeen jälkeenkin, vuonna 2008 Jäskey oli mukana Helsingin messukeskuksen OmaKoti –messuilla (esittelijänä kyläasiamies) ja syksyllä Vantaan OmaKoti -messuilla (esittelijöinä Peiposjärven ja Oravin kyläläisiä).

Kokemukset messuilta olivat melko hyvät. Lisätietokyselyjä tuli messuilta vain muutama messua kohti, kyselyt välitettiin sitten kyliin ja kuntiin. Tärkeämpi oli kuitenkin yleinen markkinointi ja keskustelu messuvierailijoiden kanssa. Monet kaupunkilaiset ovat harkinneet muuttoa Etelä-Savoon ja ottaneet asiasta selvääkin ja tällaisessa kasvokkain tilanteessa tulee esille monia kysymyksiä joihin pyrittiin vastaamaan rehellisesti.

3.2 Markkinointi Internetissä

Jäskyn kotisivujen etusivulle perustettiin heti hankkeen alussa Maallemuutto-osasto, joka on sivulla edelleen ja jossa on maakunnan esittelyä, yhteystiedot ja kylien tonttipörssien linkit. Kylien linkit ovat myös näkyvästi esillä Jäskyn kotisivulla ja kun yhä useammalla kylällä on oma kotisivu niin tämä tuo näkyvyyttä kylille.

Valtakunnalliseen www.maallemuutto.info -portaaliin tehtiin maakunnan sivut jossa on maakunnan esittelyä, tonttipörssien linkkejä ja uutisia. Sivuston keskustelu- ja markkinapalsta on suosittu ja sitä seurattiin ja välitettiin kyliin kyselyjä ostettavista ja vuokrattavista taloista. Maallemuutto.info -sivut on ylläpidetty hankkeen jälkeenkin ja vuosimaksu on maksettu Jäskyn valtionavusta.

Kiinteistövälittäjien suosituimman Etuovi.com-kiinteistöportaalin kanssa tehtiin kokeeksi yhteistyösopimus, jonka kautta kiinteistöt saivat laajaa näkyvyyttä vaikka ne eivät olleet kiinteistövälittäjien välityksessä. Hankevetäjä toimi yhdyshenkilönä ja päivittäjänä etuoven suuntaan. Sivulla oli teksti siitä, että Jäskey toimi vain tiedonvälittäjänä ei kiinteistönvälittäjänä. Silti Jäskystä kanneltiin lääninhallitukseen joka otti yhteyttä asiasta mutta antoi toiminnan jatkaa. Mainostaminen Etuovi.com:ssa osoittautui erittäin tehokkaaksi, kiinteistöt jotka olivat pitkään olleet myynnissä menivät pian kaupaksi etuoven kautta. Kaikkiaan 30 tontin tai kiinteistön tiedot syötettiin etuoveen ja ainakin puolet näistä meni kaupaksi.

Etuovi.com-yhteistyö oli kokeilu, jonka jatkoa harkittiin, mutta päädyttiin siihen, että se käyttöön verrattuna oli liian kallis. Etuovi vaati, että kaikilla kiinteistöillä on hintapyyntö ja monia muita pakollisia tietoja. Toisaalta tämä edisti kauppojen syntymistä kun muuten maaseudulla myytävät tontit on liian epämääräisesti esillä.

Jäskyn sivujen ja maallemuutto.info:n kautta tuli yhteydenottoja hankevetäjään noin 50 hankkeen aikana ja etuovi.com:in kautta noin 90. Kyselyt laitettiin useimmiten eteenpäin kyliin ja etuovi.com:in kyselyt kiinteistön omistajille. Siitä, miten suuri osa näistä johti jatkotoimiin ei ole tietoa.

3.3 Maallemuuttoseminaarit

Hankkeen aikana järjestettiin kaksi maallemuuttoseminaaria ja niistä tiedotettiin kyläkirjeessä ja Jäskyn nettisivuilla.

14.4.2007 Maallemuuttoseminaari Puumalan Sahanlahdessa. Alustukset Sahanlahden emäntä Emmy Juola, Puumalan kunnanhallituksen puheenjohtaja Aarno Puttonen, hankevetäjä Marita Mattila, kyläasiamies Henrik Hausen, 25 osallistujaa.

1.12.2007 Maallemuuttoseminaari Kangasniemen Ruokomäen kylätalossa. Alustukset kansanedustaja Katri Komi, muuttoliiketutkija Hannu Kytö ja kirkkoherra Seppo Komonen. Muuttoliiketutkija Hannu Kytö Kuluttajatutkimuskeskuksesta on tutkinut maallemuuttoa, viimeisimmän tutkimuksen haastattelut ovat vuosilta 2001-2004. Kytön mukaan kaupunkien muuttovoitto on hiipunut ja muuttovirrat kaupunkeihin ja maaseudulle ovat tasaantuneet. Viitteitä on siitä, että paluumuuttoaalto olisi käynnistynyt. Yhä suurempi osa maallemuuttajista on myös tyytyväinen muuttoonsa.

Maaseudun tärkeimmät vetovoimatekijät ovat asuinalueen viihtyvyys, mutta muuttajien keskuudessa on myös niitä, jotka painottavat ekologista elämäntapaa, hevosten ja muiden eläinten pitomahdollisuuksia tai tapahtumarikasta elämää. Seminaarissa tuli esille, että maaseutua kehittävät paitsi kunnat, seurakunnat ja yrittäjät myös yhdistykset: kylien tonttipörssihankkeet ovat onnistuneet jopa yli odotusten ja yhteisöllisyys on tärkeä osa maaseudun vetovoimaisuutta. Kyläyhdistyksillä on paljon yhteistyötä kesäasukkaiden kanssa ja kesäasuntoja muunnetaan yhä enemmän myös vakituisiksi asunnoiksi.

3.4 Kylien tonttipörssit ja toiminta kylissä

Heti hankkeen alettua ehdotettiin kylille sähköpostilla, Jäskyn kotisivuilla ja postitettavassa kyläkirjeessä (nro 2/2006 sivulla 3-4) tonttipörssien perustamista. Asia oli esillä myös kyläasiamiehen puheenvuoroissa seuraavissa tilaisuuksissa:

2006:

25.9. Kylätilaisuus, Mynttilä, Mäntyharju. Kyläasiamiehen alustus, 12 h.

27.9. Kyläsuunnittelun kuntatilaisuus, Heinävesi. Kyläsuunnitelmien perusteet, 5 h

7.10. Kyläsuunnittelun virikepäivä Koriolla. Kyläasiamiehen alustus maallemuuton edistämisestä.

12.10. Kylätilaisuus, Lauteala, Juva. Mm. kyläasiamiehen ja kunnanjohtajan alustukset, 30 h.

21.10. Sulkavan tonttipäivä Partalansaareissa ja Kaipolassa. Kyläasiamiehen puheenvuoro maallemuutosta. Päivän tilaisuuksiin osallistui noin 100 henkeä.

11.11. Kyläsuunnittelun kuntatilaisuus, Ristiina, 17 h.

2007:

11.2. Kyläkokous, Rönkönvaara, Savonranta, 30 h.

12.2. Kylän järjestöjen yhteistyöneuvottelu, Kiviapaja, Savonlinna. Esitys kylätoiminnan perusteista. Yhteistyökokous järjestettiin Ruralian Senet-hankkeen ja Jäskyn Kyläverkkohankkeen avulla, 20 h.

14.2. Mikkelin kylien neuvottelukunta ja maaseututoimi. Kyläasiamiehen esitys kylätoiminnan aktivoimiseksi ja kylien neuvottelukunnan elvyttämiseksi, 40 h.

21.2. Kyläkokous Halmeniemi, Mäntyharju, 20 h.

25.2. Kyläkokous, Hokka-Suurola, 15 h.

29.3. Kyläkokous, Ihastjärvi, Mikkelä. Kokouksessa oli mukana myös kaavoittaja ja kiinteistövälittäjä. Keskusteltiin asukashankinnasta ja kylän kehittämishankkeista, 30 h.

3.5. Kyläkokous, Himalanpohja, Ristiina, 25 h

17.6. Lintusalon kyläkokous, 15 h.

28.6. Neuvottelu Sulkavan kylähankkeen kanssa Kaipolan koululla. Ohjausryhmä ja hallitus, 10 h.

14.7. Kylätapahtuma Enonkosken Simanalassa, Kyläasiamiehen esitelmä, 40 h.

11.8. Kylätapahtuma Pieksämäen Niskamäessä, puhe kesätapahtumassa, 40 h.

4.10. Kyläsuunnittelukokous Mynttilä, Mäntyharju. Alustus, neuvontaa, 10 h.

5.10. Etelä-Savon maaseutujärjestöjen verkostoitumistapaaminen, Mikkelä. Jäskey ja MTK Etelä-Savo kutsui koolle maakunnan maaseutujärjestöjä. Tilaisuus alkoi kyläasiamiehen tilannekatsauksella sekä uuden maakuntajohtajan Matti Viialaisen ja Länsi-Savon uuden päätoimittajan Tapio Honkamaan puheenvuoroilla ja keskustelulla, 23 h.

31.10. Kylien kuntatilaisuus, Pertunmaa. Keskusteltiin kylien yhteisistä hankkeista, erityisesti maallemuuttohankkeesta joka voisi huipentua samaan aikaan kun Mäntyharjulla on loma-asuntomessut, 7 h.

Kaikkiin edellä mainittuihin kyliin ei perustettu varsinaista tonttipörssiä tai -kampanjaa, mutta parhaimmillaan hankkeen aikana toimi noin 20 tonttipörssiä ja runsaasti uusia tontteja ja kiinteistöjä saatiin myyntiin.

3.5 Kuntien tonttimarkkinoinnin edistäminen

Kunnille meni sama infomateriaali kuin kylillekin ja kunnille tarjottiin myös erityisesti mahdollisuutta markkinoida kiinteistöjä etuovi.com:in kautta. Kuntien kiinnostus oli kuitenkin laimea. Vain muutamalla kunnalla on kotisivuillaan kattavat tonttipörssit ja kylien kotisivujen linkit vaikka todistettavasti juuri kylät vetävät asukkaita.

Muuten maaseututoimijoiden aktivoituminen ja yhteistyön lisääntyminen maallemuutto- ja kyläverkkohankkeiden aikana näkyy konkreettisesti myös Jäskyn jäsenmäärän kehityksessä. Hankkeen alussa maksaneita jäseniä oli 120, nyt yli 200. Myös kuntia on tullut lisää mukaan jäseneksi.

Yhteistyöverkoston rakentaminen on hidasta ja työlästä, mutta säännöllisellä tiedottamisella, tilaisuuksilla ja kiinnostavilla teemoilla on menty eteenpäin.

4 Organisaatiot ja yhteistyötahot

Hankevetäjäksi palkattiin kyläasiamies Henrik Hausen mutta myös Jäskyn hallitus ja yhdistyksen aktiivit eri kylissä osallistuivat toimintaan.

Tieto hankkeesta meni kaikkiin maakunnan 220 kylään sähköpostilla ja postilla. Kylät olivatkin kiinnostuneina mukana ja vaikka kaikki eivät vielä saaneet aikaan tonttipörssiä tai tonttikampanjaa niin ajatus jäi itämään.

Kuntien kanssa tehtiin yhteistyötä, mm. osa kylille menneistä tontti- ja kiinteistökyselyistä meni myös kuntiin. Tieto hankkeesta meni kuntiin kyläkirjeessä ja sähköpostilla yleensä kunnanjohtajalle, maaseutuasiamiehelle, elinkeinoasiamiehelle sekä johtaville luottamusmiehille. Kunnilta ja maakuntaliitolta saatiin materiaalia messuille.

5 Tiedottaminen

Jäskyn kyläkirjeeseen ja kotisivuille tehtiin juttuja eri seminaareissa ja kokouksissa esille tulleista asioista. Internet-kotisivuja päivitettiin ja laajennettiin. Säännöllisesti ilmestyvä oma kyläkirje lähetetään noin 500 osoitteeseen mm. kuntien johtaville virka- ja luottamusmiehille. Kyläkirje ei ollut hankkeen kustantama, mutta toimi hyvänä tiedotuskanavana. Myös kotisivujen käyttö kasvaa jatkuvasti, käyntejä oli useina kuukausina yli 3 000.

Hankkeesta on myös kerrottu lukuisissa tilaisuuksissa, kts. yllä. Lehdistötiedotteita tehtiin seminaareista ja toiminta olikin esillä myös lehdissä.

6 Talous

Hankkeen kulut olivat kaikkiaan 13 214 euroa josta omarahoitusosuus 3964 euroa. Omarahoitusosuudesta 408 oli Luston metsäpäivien kyläosaston esittelijätalkoita ja 3 556 rahallinen osuus. Rahallinen osuus kerättiin jäsenmaksuilla ja joulukorttituloilla.

7 Tulokset ja vaikuttavuus

Hanke onnistui erittäin hyvin, monissa kylissä nousi hankkeen aikana tai heti sen jälkeen aktiivisia kampanjoita maallemuuton edistämiseksi ja osaltaan hankkeen antama laajempi näkyvyys vaikutti siihen, että kylät saivat runsaasti uusia asukkaita.

Esimerkiksi Sulkavan Partalansaaren ja Kaipolaan kylien muutti hankkeen aikana noin 50 henkeä. Kylissä oli oma markkinointihanke vuosina 2006-2007. Hanke käynnistettiin tontti- ja kiinteistökyselyllä. Ensin näytti siltä, että myytävää ei juuri ole, mutta aktiiviset yhteydenotot maanomistajiin ja tiedottaminen asiasta toi hyvän tuloksen: tontteja saatiin myyntiin noin 80, joista melkein puolet rantatontteja.

Talojakin saatiin vuokralle ja myyntiin 16. Kunnan ja seurakunnan kanssa neuvoteltiin siitä, että tonteille ei asetettaisi liian kovaa hintaa.

Näyttääkin siltä, että kuntien tonttipolitiikka on suunnattu väärin: kunnilla on tontteja myynnissä lähinnä kirkonkylien ympärillä vaikka kysyntää olisi juuri kylissä.

8 Hankkeen tulosten hyödyntäminen jatkossa

Hanke käynnisti Etelä-Savon maallemuuttopalvelun, joka on jatkunut Jäskyn toimintana. Etuovi.com -palvelusta luovuttiin, mutta Jäskyn kotisivut, maallemuutto.info ja messuesittelyt ovat jatkuneet myös hankkeen jälkeen.

Jos uutta hanketta käynnistetään, niin sillä tulisi edelleen aktivoida kyliä perustamaan tonttipörssejä ja kampanjoin saamaan tontteja myyntiin. Lisäksi tulisi rohkaista kuntia aktiivisempaan tonttipolitiikkaan myös sivukylillä ja rohkeampaan markkinointiin kotisivuilla ja messuilla.

Lisätietoja hankkeesta:

Kyläkirjeet sekä tarkemmat tiedot ja kuvat eri tapahtumista löytyvät Järvi-Suomen kylät ry:n nettisivuilta www.jasky.net, linkeillä **Maallemuuttopalvelu**, **Kyläkirje** ja **Uutisarkisto**.

Maakunnan sivut löytyvät myös portaalista www.maallemuutto.info

Loppuraportin liitteet:

1. Kalvosarjat Etelä-Savon maallemuuttopalvelu ja Maaseudun kehittäminen Etelä-Savossa